

Utrikesdepartementet

Strategi för hållbar tillväxt, grön omställning och utbildning 2025–2029

1. Utgångspunkter och mervärde

Denna strategi styr Sveriges utvecklingssamarbete för hållbar tillväxt, grön omställning och utbildning under 2025–2029.

Hållbar tillväxt, grön omställning och utbildning är avgörande för enskilda länder och globalt. Bristfällig samhällsstyrning utgör tillsammans med miljö- och klimatutmaningar hinder för många utvecklingsländer i deras strävan att lyfta sig ur fattigdom. Utmaningar som bristande affärsklimat, handelshinder, en fördjupad lärandekris inom grundläggande utbildning, digitala klyftor och svaga institutioner innebär att låg- och medelinkomstländer riskerar att gå miste om möjligheter till en hållbar tillväxt. Effekterna av den tredubbla planetära krisen – klimatförändringar, förlusten av biologisk mångfald och spridningen av föroreningar – bromsar utvecklingen och slår särskilt mot låg- och medelinkomstländers befolkningar, näringsliv och ekonomier. Miljö- och klimatförändringar driver även på ofrivillig migration samt påverkar globala leverantörskedjor som Sveriges liksom andra länders ekonomi är beroende av.

En marknadsekonomisk utveckling med ett starkt humankapital och tillgång till goda arbetstillfällen, är en förutsättning för att bygga motståndskraft, skapa gemensamt välstånd och långsiktigt minska fattigdomen. Utbildning är en grundsten i fattigdomsbekämpning, demokrati och jämlikhet och är en förutsättning för ekonomisk utveckling, ökat deltagande på arbetsmarknaden, handel, grön omställning, och ökat välstånd. Sverige och Europa gynnas av en stabil omvärld med ekonomisk utveckling, hög sysselsättning och förbättrade levnadsvillkor i låg- och medelinkomstländer.

Länder har själva huvudansvar för sin utveckling, men internationellt stöd kan spela en katalytisk roll. Jämställdhet är en drivkraft för ekonomisk utveckling och ska beaktas i genomförandet av strategin.

Strategin ska komplettera geografiska och regionala biståndsstrategier inom strategins verksamhetsområden. Synergier ska även sökas med andra svenska biståndsinstrument och strategier, inklusive strategin för innovation, partnerskap och kapacitetsutveckling, strategin för hälsa samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och strategin för jämställdhet, kvinnors och flickors frihet och egenmakt.

2. Inriktning och mål för det svenska biståndet

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Biståndet utgör samtidigt ett viktigt verktyg för utrikespolitiken, och ska bidra till att främja och värna svenska intressen och prioriteringar så som ökad stabilitet, fred och säkerhet.

Utvecklingssamarbetet inom denna strategi ska ta sin utgångspunkt i regeringens reformagenda för svenskt bistånd: Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (UD2023/17726). De principer som anges i Uppdrag om genomförande och uppföljning av landstrategier och andra strategier inom biståndet (UD2024/17865) ska vägleda genomförandet.

Strategin ska gälla under perioden 1 augusti 2025 till och med 31 december 2029 och omfattar för Sida sammantaget 10 800 miljoner kronor. Strategin styr användning av medel som anslås under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, anslagspost 34 i regleringsbrev avseende Sida för respektive budgetår.

Sidas verksamhet ska bidra till hållbar tillväxt, grön omställning och utbildning genom följande mål:

- Förbättrade försörjningsmöjligheter genom jobbskapande, marknadsutveckling, tryggad livsmedelsförsörjning och handel.
- Stärkta institutioner som främjar inhemsk resursmobilisering, minskad korruption och ökad finansiell stabilitet.
- Stärkt ekonomisk utveckling, säkerhet och respekt för fri- och rättigheter genom accelererad digital omställning, minskade digitala klyftor och främjande av säker och betrodd digital infrastruktur.
- Förbättrad tillgång till en god, likvärdig och inkluderande utbildning.

- Ökad tillgång till fossilfri energi och ökad energieffektivisering.
- Påskyndad grön omställning, utsläppsminskningar och minskade föroreningar.
- Stärkt klimatanpassning till klimatförändringar och ökad vattentrygghet.
- Stärkta motståndskraftiga ekosystem med bevarad biologisk mångfald, som skapar förutsättningar för hållbar ekonomisk utveckling och blå ekonomi.

Sida ansvarar för att utveckla målens uppföljnings- och mätbarhet inom ramen för sin operationalisering av strategin, exempelvis genom formulering av indikatorer och/eller delmål.

3. Verksamhet och målrelaterad analys

Ett väl utformat utvecklingssamarbete, tillsammans med andra finansieringsformer, kan stödja länders strävan att gå från fattigdom till välstånd och uppnå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030, samt Parisavtalet, Kunming-Montreal-ramverket om biologisk mångfald och globala ramverket om kemikalier. Dessa mål kan enbart nås genom offentlig och privat samverkan.

Strategin ska verka för att mobilisera andra aktörers, inklusive den privata sektorns, engagemang, finansiering och investeringar för en hållbar utveckling. Partnerskap mellan offentliga och privata aktörer ska eftersträvas och Sida ska ta fram mål för mobilisering av privat kapital inom ramen för strategin. Sida ska använda innovativa verktyg och finansieringsformer. Ett hållbart och ansvarsfullt företagande ska integreras vid all samverkan med näringslivet.

Det svenska näringslivet är ledande inom hållbar tillväxt och grön och digital omställning, samt besitter kompetenser, resurser och lösningar som efterfrågas av låg- och medelinkomstländer. Sverige har därför goda möjligheter att nyttja synergier mellan bistånd, handel och främjande för att bidra till en hållbar utveckling.

Den svenska resursbasen ska användas strategiskt, ändamålsenligt och flexibelt, och avser i detta sammanhang en bredare grupp av svenska aktörer inom offentlig och privat sektor, inklusive svenska institutioner och myndigheter, samt forskarvärlden och det civila samhället.

Genomförandet ska inkludera nyskapande arbetssätt och partnerskap, med en projektbaserad ansats på landnivå där möjligt. Möjligheter till ett

fördjupat samarbete med övriga Team Sweden och det civila samhället, ska särskilt tillvaratas, vilket kan inkludera samfinansierade insatser och personallån mellan myndigheter i Sverige likväl som i verksamhetsländer.

Verksamheten ska kunna genomföras i ett enskilt land, en grupp av länder eller en enskild region. Insatser ska kunna omfatta länder och regioner där Sverige har biståndsstrategier och där sådana strategier saknas. När Sverige samarbetar med länder genom biståndsinsatser sker det med en tydlig förväntan om en ömsesidig konstruktiv samarbetsvilja. I de fall landets ledning saknar demokratisk reformvilja sker samarbetet i första hand via de aktörer, bland annat i civilsamhället, som bidrar till Sveriges biståndspolitiska agenda. Verksamheten ska genomföras i låg- och medelinkomstländer som kan ta emot bistånd enligt OECD:s biståndskommitté DAC:s regelverk.

Verksamheten ska fokusera på insatser som kan bidra till långsiktigt hållbara resultat på samhällsnivå. Genomförandet ska präglas av transparens och en tydlig verksamhetslogik, där kopplingen mellan identifierade behov och verksamhetsinriktning är tydlig. I strategins verksamhet ska strategiskt riktade insatser för effektiv fattigdomsbekämpning bland de mest utsatta ingå.

Sida ska i genomförandet av verksamheten särskilt beakta följande.

Förbättrade försörjningsmöjligheter genom jobbskapande, marknadsutveckling, tryggad livsmedelsförsörjning och handel. Låg- och medelinkomstländers andel av världshandeln behöver öka för att bidra till stabilitet och ekonomisk utveckling globalt, regionalt och lokalt. Ett dynamiskt och hållbart näringsliv med lönsamma och ansvarstagande företag är en förutsättning för att attrahera investeringar som främjar en hållbar tillväxt och möjliggör handel. För detta krävs att den lokala kapaciteten stärks och att rättsstatens principer upprätthålls. Fattigdomsbekämpning kräver att fler människor, inte minst kvinnor, får tillgång till lokala arbetstillfällen och marknader. Lantbruket står för en stor del av arbetstillfällena i många låg- och medelinkomstländer. Antimikrobiell resistens är ett växande hot mot global hälsa och hållbar tillväxt. *Strategins verksamhet ska* därför bidra till att stärka ett gynnsamt affärsklimat för hållbara investeringar, handel och företagande. Detta kan inkludera stöd till affärs- och kapacitetsutveckling, reformarbeten och fungerande marknader. Verksamheten ska stödja småskaligt företagande, entreprenörskap, innovation och produktiv sysselsättning i syfte att bidra till ökad ekonomisk frihet och egenmakt, särskilt för kvinnor. Verksamheten ska även stödja hållbart lantbruk och bidra till tryggad livsmedelsförsörjning

samt stärkt äganderätt. Där relevant ska verksamheten utgå från ett One Health-perspektiv och bidra till att motverka antimikrobiell resistens. Verksamheten ska stärka länders kapacitet att delta i och dra nytta av en regelbaserad världshandel. Detta kan innefatta verksamhet som möjliggör handelssamarbete globalt, regionalt och med EU, samt stärker förmågan att möta krav på transparens, hållbarhet och kvalitet i globala värdekedjor.

Stärkta institutioner som främjar inhemsk resursmobilisering, minskad korruption och ökad finansiell stabilitet. Inhemsk resursmobilisering utgör en förutsättning för den offentliga sektorns möjlighet att leverera och upprätthålla grundläggande samhällstjänster och är därmed av stor vikt för demokrati, ett ökat ansvarsutkrävande samt hållbar ekonomisk och social utveckling. Korruption är ett stort samhällsproblem och utvecklingshinder i många låg- och medelinkomstländer. Ett effektivt och stabilt finansiellt system med väl fungerande regelverk, institutioner och marknader är en viktig förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt, men är bristfälligt i många länder. *Strategins verksamhet ska* därför stödja reformer för inhemsk resursmobilisering och tekniskt samarbete med syfte att främja ekonomins formalisering genom att stärka skattepolitik och förvaltning, öka skatteintäkter och förhindra skatteflykt. Detta kan omfatta stöd till utveckling av digital skatteförvaltning och andra delar av digital ekonomi, inklusive jämställd tillgång till finansiella tjänster. Verksamheten ska även inriktas på att stärka regelverk, kapacitet och transparens i institutioner, för att öka effektivitet och motverka korruption, liksom på att stärka finansiell stabilitet och en välfungerande och motståndskraftig finansiell sektor.

Stärkt ekonomisk utveckling, säkerhet och respekt för fri- och rättigheter genom accelererad digital omställning, minskade digitala klyftor och främjande av säker och betrodd digital infrastruktur. Digitalisering underlättar för ekonomisk utveckling och välbefinnande. Digitala färdigheter som efterfrågas av arbetsmarknaden skapar även jobbopportuniteter för en ung och växande befolkning. Men cirka en tredjedel av världens befolkning saknar tillgång till internet och riskerar att hamna i ett växande utanförskap. Samtidigt kan bristande kapacitet inom cybersäkerhet och osäker digital infrastruktur utgöra ett hot mot mänskliga fri- och rättigheter samt mot ekonomiska och demokratiska intressen. *Strategins verksamhet ska* därför bidra till att accelerera en inkluderande digital omställning, inklusive genom att främja utbyggnad av säker och betrodd digital infrastruktur. Stöd bör ges till innovativ användning av digital teknik som kan bidra till lösningar på lokala utmaningar. Detta kan inkludera att främja tillgång till utbildning, hälsa, sjukvård och SRHR-tjänster genom

digitala verktyg och tjänster. Sida bör stärka kapaciteten hos verksamhetsländer att omhänderta digitaliseringens möjligheter, inklusive genom kapacitetsinsatser för ökad cybersäkerhet och genom stöd till institutioner och regleringsarbete som utgår från rättsstatens principer.

Förbättrad tillgång till en god, likvärdig och inkluderande utbildning. En välfungerande utbildningssektor är viktig för grön omställning, hållbar tillväxt, och social utveckling. En god, likvärdig och inkluderande utbildning är centralt för att förbättra situationen för fattiga, särskilt kvinnor och flickor. God utbildning och livslångt lärande skapar vägar in på arbetsmarknaden och den formella ekonomin, samt bidrar till en högre grad av egenförsörjning. För att uppnå en hållbar tillväxt är det centralt med ett starkt humankapital, fungerande grundutbildning, yrkesutbildning och kapacitetsutveckling. *Strategins verksamhet ska* därför bidra till att stärka nationella utbildningssystem och främja livslångt lärande. Verksamheten kan också stärka förutsättningar för att delta i arbetsmarknaden genom stöd till yrkesrelaterad utbildning, kapacitetsutveckling och relevanta färdigheter inom sektorer som är efterfrågade i den lokala ekonomin. Särskild uppmärksamhet ska ges till kvinnor och flickor. Stöd kan även ges till nödvändiga reformer för lärande samt för ökad integrering av hållbar och grön utveckling inom utbildning. Verksamheten kan inkludera globalt inriktat stöd, om det bedöms bidra väsentligt till målet.

Ökad tillgång till fossilfri energi och ökad energieffektivisering. Fossila bränslen står för den största delen av utsläppen av växthusgaser. Världen har enats om att ställa om från fossila bränslen med sikte på netto-noll 2050, dubblera takten i energieffektiviseringen och tredubbla förnybar energi till 2030. *Strategins verksamhet ska* därför öka tillgången till fossilfri energi utbyggda elnät samt insatser som främjar energieffektivisering i större skala, och på så sätt påskyndar utfasningen av fossila bränslen.

Påskyndad grön omställning, utsläppsminskningar och minskade föroreningar. Klimatförändringarna och utsläppen av växthusgaser och föroreningar ökar. Genom grön omställning där näringslivets förändringskraft mobiliseras kan utsläppen minska. Klimatomställningen stärks genom nationella reformer, investeringar och ägarskap. Den globala urbaniseringen behöver byggas hållbar med utsläppseffektiva lösningar och naturbaserad grön infrastruktur. God kemikaliekontroll i utvecklingsländer bidrar till miljömässigt hållbara leverantörskedjor, säkra produkter och handel på likvärdiga villkor. *Strategins verksamhet ska* därför stödja effektiva utsläppsminskningar. Samarbetet med länder som har stora utsläpp, så som medelinkomstländer, ska utvecklas.

Verksamheten ska även stödja utvecklingen av en effektiv och förebyggande kemikaliekontroll och hållbar avfallshantering, inklusive att begränsa utsläpp av läkemedelsrester i miljön, samt förstärkta samarbeten kring giftfri cirkulär ekonomi. Verksamheten kan bidra till genomförande av ländernas klimatplaner (National Determined Contributions, NDC) och kan bidra till att klimat- och miljöperspektivet integreras i länders budget- och planeringsprocesser. Grön omställning av städer och infrastruktur bör stödjas, bland annat med hållbara material och grön stadsplanering. Verksamheten bör också bidra till en ökad anslutning till och genomförande av internationella miljökonventioner och avtal. Insatser som innefattar stöd till policyutveckling och kapacitetsuppbyggnad via, till exempel FN:s miljöprogram (United Nations Environment Programme, UNEP), på landnivå, eller insatser som stärker uppföljning- och erfarenhetsutbyten, kan få stöd om det bedöms bidra väsentligt till målet.

Stärkt klimatanpassning till klimatförändringar och ökad vattentrygghet.

Klimatförändringarnas effekter blir allt allvarligare. Vattnets hela kretslopp är påverkat med förändrade nederbördsmonster och extremväder, torka och översvämningar som följd. Både infrastruktur och ekosystem blir försvagade och insatser behövs för att trygga tillgång till vatten och livsmedelsförsörjning. Stärkt klimatanpassning bidrar till att förebygga ofrivillig migration pådriven av miljö- och klimatförändringar. *Strategins verksamhet ska* därför bidra till stärkt anpassningsförmåga och motståndskraft, främjande av naturbaserade lösningar och anpassad infrastruktur. Insatser för katastrofriskreducering, stärkt beredskap för klimatrelaterat extremväder samt föregripande insatser för att motverka effekterna av detta bör ingå. Ökad vattentrygghet ingår och kan innefatta både hållbar och gränsöverskridande vattenförvaltning. Verksamheten ska bidra till tryggad livsmedelsförsörjning, hållbara livsmedelssystem och ett klimatanpassat jordbruk med låga utsläpp, detta kan omfatta stöd till horisontella samarbeten, utbyten och policyutveckling.

Stärkta motståndskraftiga ekosystem med bevarad biologisk mångfald, som skapar förutsättningar för hållbar ekonomisk utveckling och blå ekonomi. Förlusten av biologisk mångfald på land och i hav ökar, och bidrar till

klimatförändringarna i skadlig växelverkan. Förstärkta ekosystem med bibehållen eller förbättrad biologisk mångfald bidrar till ett effektivt klimatarbete, binder kol och bygger motståndskraft. Restaurering av utarmade marker till produktiva och multifunktionella landskap är grunden i ett lönsamt, tillväxtskapande företagande i hela värdekedjan. *Strategins*

verksamhet ska därför bidra till att bevara och förstärka ekosystem och se till att den biologiska mångfalden nyttjas hållbart. Verksamheten bör bemöta orsakerna till förlusten av biologisk mångfald och dess ekosystemtjänster. Insatserna bör kopplas till aktiviteter som bidrar till hållbar ekonomisk utveckling på region- och landnivå. Verksamheten ska bidra till hållbar markanvändning och en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi med ett brett deltagande. I detta ingår även fokus på hållbara hav- och vattenresurser där arbetet inriktas på hållbar förvaltning, konkreta åtgärder för restaurering av marina ekosystem, minskade föroreningar och plast i världens hav, samt utveckling av en blå ekonomi som stärker hållbar tillväxt i kustområden.

Samordning och samstämmighet med den internationella klimatpolitiken ska eftersträvas. För att stärka den långsiktiga hållbarheten och effektiviteten i utvecklingssamarbetet ska klimatförändringarna genomgående beaktas och möjligheter att bidra till utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder övervägas i all verksamhet. Där så är relevant och effektivt kan ett eller flera delmål om klimat och miljö inkluderas i insatser som har ett annat huvudsyfte än klimat och miljö.

Sidas verksamhet ska kunna bidra till förbättrade förutsättningar för enskilda länder att bättre omhänderta hållbarhetsaspekter i upphandlingar inom ramen för multilaterala organisationer och Europeiska unionen.

En strategisk dialog om genomförandet av strategin ska ske genom regelbundna samråd mellan Sida och Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). I syfte att säkerställa samstämmighet med Sveriges utrikespolitiska prioriteringar och agerande, kan information komma att ges om regeringens aktuella prioriteringar.